

Číslo konania: S-PUSR-008521/2024
Číslo rozhodnutia: Z-PUSR-032470/2024
Miesto, dátum: Bratislava, 19.4.2024
Vybavuje, kontakt: Mgr. Natália Ferusová

Krajský pamiatkový úrad Bratislava (ďalej len „KPÚ Bratislava“ alebo „správny orgán“) je podľa § 9 ods. 5 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) miestne príslušným správnym orgánom a podľa § 11 ods. 1 pamiatkového zákona vecne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu. KPÚ Bratislava podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) vydáva toto

rozhodnutie

KPÚ Bratislava podľa § 32 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona v nadväznosti na § 33 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona určuje **zámer** správcu/žiadateľa: MARIANUM-Pohrebništvo mesta Bratislavy, p.o., Šafárikovo námestie 76/3, 81102 Bratislava-Staré Mesto, **vykonať reštaurátorskú obnovu** nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „NKP“): „**Pamätná tabuľa Violy Valachovej**“, evidovanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) pod číslom **659/2**, nachádzajúcej sa **na hlavnej uličnej fasáde NKP: Bytový dom na Tobruckej ulici č. 2 v Bratislave**, evidovanej pod číslom **659/1**, situovanej v Pamiatkovej zóne Bratislava – centrálna mestská oblasť, z hľadiska záujmov chránených pamiatkovým zákonom, **v rozsahu nasledovných prác:**

- a) *Chemické a mechanické vyčistenie;*
- b) *Zlátenie;*
- c) *Spevnenie, konzervovanie a antigraffiti náter (ďalej aj „predložený zámer“); za*

pripustný

a určuje nasledovné podmienky:

1. Reštaurátorskú obnovu pamätnej tabule (NKP) v rozsahu predloženého zámeru realizovať na mieste, výhradne odborným spôsobom prostredníctvom zodpovedných reštaurátorov s príslušnou odbornou spôsobilosťou v zmysle § 33 ods. 7 písm. b) a c) pamiatkového zákona v nadväznosti na § 5 a § 5a zákona NR SR č. 200/1994 Z. z. o komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov v znení neskorších predpisov (so špecializáciou na reštaurovanie kamenných sôch a prvkov).
2. Pri obnove pamätnej tabule v rozsahu predloženého zámeru uplatniť výhradne klasické reštaurátorské kameno-sochárske technologické postupy a materiály.
3. V rámci prípravy predloženého zámeru zabezpečiť správca/žiadateľ prostredníctvom zodpovedného reštaurátora podľa bodu č. 1 tohto rozhodnutia vypracovanie prípravnej dokumentácie – návrh s detailnou špecifikáciou technologického postupu a materiálov navrhovanej reštaurátorskej obnovy danej pamätnej tabule (NKP). Spracovanú prípravnú dokumentáciu predloží správca/žiadateľ (resp. ním poverený zodpovedný reštaurátor) na KPÚ Bratislava k odsúhlaseniu minimálne 30 dní pred začatím prác.
4. Začiatok a predpokladaný koniec realizačných prác na obnove NKP oznámi správca/žiadateľ písomne 7 dní vopred KPÚ Bratislava, ktorý v zmysle § 32 ods. 13 pamiatkového zákona vykonáva v priebehu obnovy štátny pamiatkový dohľad.

5. V prípade, že počas obnovy dôjde k odkrytiu nepredvídaného nález, je dodávateľ prác v zmysle § 32 ods. 14 pamiatkového zákona povinný až do vydania rozhodnutia KPÚ Bratislava zastaviť práce, ktoré ohrozujú nález. KPÚ Bratislava rozhodne o ďalšom postupe obnovy najneskôr do troch pracovných dní od oznámenia nálezu.
6. Po ukončení obnovy pamätnej tabule predloží správca/žiadateľ na KPÚ Bratislava v zmysle 32 ods. 15 pamiatkového zákona dokumentáciu skutočne vykonaných prác (vo forme popisu realizovaných prác, použitých materiálov a fotodokumentácie).
7. Každú zmenu predloženého zámeru posudzovaného v tomto rozhodnutí je správca/žiadateľ povinný prerokovať s KPÚ Bratislava .

Podľa § 44a pamiatkového zákona toto rozhodnutie po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Odôvodnenie:

KPÚ Bratislava prijal dňa 10.4.2024 žiadosť správcu/žiadateľa: MARIANUM-Pohrebništvo mesta Bratislavy, p.o., Šafárikovo námestie 76/3, 81102 Bratislava-Staré Mesto, o vydanie rozhodnutia k zámeru reštaurátorskej obnovy NKP: Pamätná tabuľa Violy Valachovej, evidovanej v ÚZPF pod číslom 659/2, nachádzajúcej sa na hlavnej uličnej fasáde NKP: Bytový dom na Tobruckej ulici č. 2 v Bratislave, evidovanej pod číslom 659/1, situovanej v Pamiatkovej zóne Bratislava – centrálna mestská oblasť, v rozsahu nasledovných prác: a) Chemické a mechanické vyčistenie; b) Zlátenie; c) Spevnenie, konzervovanie a antigravity náter (ďalej aj „predložený zámer“).

Predmetná pamätná tabuľa je v ÚZPF zapísaná z dôvodu pripomínania dôležitej historickej udalosti slovenských dejín (Slovenského národného povstania) a jej významu, ďalej s ohľadom na individualitu Violy Valachovej (mladej partizánky), ktorá v predmetnom bytovom dome žila a tiež z dôvodu dokumentačného ako dielo autora – akademického sochára Ladislava Polláka. Tabuľa bola vyhotovená pri príležitosti 20-teho výročia smrti Valachovej, v r. 1964. Uvedená tabuľa pozostáva z dvoch kamenných platní, realizovaných z bieleho mramoru. Horná menšia štvorcová platňa nesie v centre kruh, v ktorom je uplatnený vysoký portrétny reliéf Violy Valachovej, zobrazenej ako mladé dievča v životnej veľkosti s mierne pootočenou hlavou (takmer an face). Spodná väčšia obdĺžniková platňa, orientovaná horizontálne, nesie nápis (realizovaný tesaním, bezpätkovým písmom, z verzálok): „V TOMTO DOME BÝVALA, VIOLA VALACHOVÁ, ODVÁŽNA MLADÁ PARTIZÁNKA, KTORÁ, POČAS SLOVENSKÉHO NÁRODNÉHO, POVSTANIA HRDINSKY POLOŽILA ŽIVOT, V BOJI PROTI NEMECKÝM FAŠISTOM, V TURČIANSKOM ĎURE 21.9.1944“. Pod doskou s nápisom sa nachádza kovový držiak na kvety. Súčasný stav oboch kamenných platní je narušený, dosky nesú stopy znečistenia depozitmi uhlíka a machu (?), na ich povrchu sa tvoria krusty pod vplyvom stekania vody, kovový držiak je hrdzavý.

KPÚ Bratislava posúdil predložený zámer z hľadiska ochrany pamiatkového fondu v zmysle § 32 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona v nadväznosti na § 33 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona, pričom zobral do úvahy rozsah navrhovaných prác, súčasný technický stav a stav prezentácie pamiatky, ochranu originálnych súčastí NKP a ochranu pamiatkových hodnôt NKP, ako ja príslušné ustanovenia pamiatkového zákona. Podmienky, uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia vyplývajú zo základnej ochrany NKP, ochrany jej originálnych prvkov a pamiatkových hodnôt ako aj z príslušných ustanovení pamiatkového zákona. Podmienky tohto rozhodnutia, týkajúce sa nutnosti realizácie obnovy odborným dodávateľom – reštaurátorom na základe prípravnej dokumentácie, vyplývajú z požiadavky na zabezpečenie náležitej ochrany, obnovy a kvalitnej prezentácie pamiatky a vylúčenia prípadného poškodenia NKP neodbornými zásahmi. Cieľom pamiatkovej obnovy je fyzická záchrana originálu a maximálne možné zachovanie autentickej hmotnej a pamiatkovej podstaty predmetu obnovy a tiež jeho kvalitné prezentovanie.

Na základe uvedeného KPÚ Bratislava určil vo výrokovej časti tohto rozhodnutia podmienky, pri dodržaní ktorých je predložený zámer reštaurátorskej obnovy NKP možné pripraviť a vykonať.

KPÚ Bratislava konal podľa § 33 ods. 2 a 4 pamiatkového zákona, posúdil predložený zámer z hľadiska individuálnych pamiatkových hodnôt NKP, záujmov chránených pamiatkovým zákonom, pričom nezistil dôvody, ktoré by pri dodržaní určených podmienok neumožňovali vykonať obnovu NKP, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa možno podľa § 53 a 54 správneho poriadku odvolať. Odvolanie možno podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia na Krajský pamiatkový úrad Bratislava, Leškova 17, 811 04 Bratislava. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

(elektronicky podpísané)

Ing. arch. Ján Mackovič
riaditeľ

Krajský pamiatkový úrad Bratislava

Doručuje sa

1. MARIANUM - Pohrebníctvo mesta Bratislavy, p.o., Šafárikovo námestie 76/3, 81102 Bratislava-Staré Mesto
2. Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Primaciálne námestie 0/1, 81499 Bratislava-Staré Mesto

Na vedomie:

Miestny úrad Bratislava – Staré Mesto, Vajanského nábr. 3, 814 21 Bratislava 1

Na založenie do spisu

Krajský pamiatkový úrad Bratislava